

БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА-
София
2004/2005 г.

Съдържание:

- 1. Историческа ретроспекция*
- 2. Принципи на дейността на БФБ-София*
- 3. Организационна структура*
- 4. Членство*
- 5. Видове пазари*
- 6. Регистрация на ценни книжа за търговия*
- 7. Разкриване на информацията*
- 8. Търговия*
- 9. Статистически данни за 2004 г.*
- 10. Приватизация през Борсата*
- 11. Индексът СОФИКС*
- 12. Индексът БГ 40*
- 13. COBOS*
- 14. Клиринг и Сетълмент*
- 15. Надзор*
- 16. Информационни услуги*
- 17. Международни връзки*
- 18. Списък на лицензираните инвестиционни посредници*

1. ИСТОРИЧЕСКА РЕТРОСПЕКЦИЯ

Българският капиталов пазар се заражда в началото на XX век. Първият Закон за Фондовата борса е приет през 1907 и регулира структурата и дейността на фондовата и стоковата борси. С царски указ №7 от 15 април 1914г. официално е учредена Софийската фондова борса като “тържище, където се срещат членове на борсовата корпорация и борсови посредници за продажба и покупка на публични и частни ценни книжа”.

През 30-те години борсовата търговия бележи разцвет. На фондовата борса се реализира значителен оборот, листирани са около 30 компании. След Втората световна война фондовата борса прекратява дейността си.

Българският капиталов пазар възобновява своето съществуване през 1991г. с приемането на Търговския закон. В края на същата година се създава и “Първа Българска Фондова Борса” АД. Възникването на капиталовия пазар е свързано с дълбоките структурни, икономически и социални промени в България, започнали след 1989 г. В периода 1992-1994г. в страната се създават около 20 фондови борси. Пазарът е нерегулиран и функционира без ясни правила до приемането на Закона за ценните книжа и фондовите борси през юли 1995г. В съответствие с изискванията на новоприетия закон, се създава Комисия по ценните книжа и фондовите борси /КЦКФБ/. В края на 1995г. повечето регионални фондови борси се обединяват с “Българска фондова борса” АД, която остава единствената действаща борса в страната. Другата основна институция на капиталовия пазар – “Централен Депозитар” АД, е основана през 1996г.

През 1996г. КЦКФБ въвежда изискването всички листирани компании на борсата да имат одобрен проспект. Тъй като нито една от компаниите, търгувани на борсата, не отговаря на това изискване, “Българска фондова борса” АД преустановява търговията с ценни книжа.

Търговията с ценни книжа се възобновява една година по-късно, след като борсата получава лиценз от КЦКФБ. Първата търговска сесия се провежда на 21.10.1997г. Тогава търговията е концентрирана на Свободен пазар, където се търгуват **акции** на дружествата, участвали в първата вълна на масовата приватизация. В началото на 1998 г. на Официален пазар е регистрирано първото дружество – “Елкабел” АД, като през 1999 г. броят на дружествата, търгувани на Официален пазар, нараства до 32.

Динамичното развитие на капиталовия пазар, в периода 1996–1999г., доказва необходимостта от по-съвършена регулативна база. В съответствие с новите реалности през декември 1999г. Народното събрание прие Закона за публично предлагане на ценни книжа /ЗППЦК/. Новият закон създава условия за ефективна защита на инвеститорите, за стабилност на пазара, спазване принципите на равнопоставеност на участниците, прозрачност и необратимост на сделките, за динамика и глобализация на капиталовите пазари.

КЦКФБ се преименува в Държавна комисия за ценните книжа, но тя престава да съществува като отделна институция на 1 март 2003 г., когато е създадена Комисията за финансов надзор, обединяваща регулаторните органи в сферата на ценните книжа, застраховането и осигуряването.

2. ПРИНЦИПИ НА ДЕЙНОСТТА НА БФБ-София

Българска фондова борса – София е акционерно дружество с преобладаващо частно участие с основен капитал 293 393 лева . Българската държава участва в капитала на борсата с апортна вноска. Останалите акционери са местни и чуждестранни юридически и физически лица. Над 2/3 от акционерите (с изключение на държавния дял) са финансови институции – банки, финансово-брокерски къщи, застрахователни дружества. Хиляда акции от капитала на БФБ-София дават право на членство, ако притежателят им е лицензиран инвестиционен посредник.

Борсата осигурява на своите членове и техните клиенти равни условия за участие в търговията с ценни книжа; равен достъп до пазарната информация; унифицирани правила за борсова търговия, сключване и изпълнение на сделките с ценни книжа; необратимост на сключените сделки с ценни книжа; пълна прозрачност относно формирането на цените на търгуваните ценни книжа и незабавно оповестяване на пазарната информация за сключените борсови сделки.

3. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Висш орган на управление на БФБ-София е Общото събрание на акционерите. Оперативното управление на борсата се осъществява от Съвет на директорите, който се избира от Общото събрание на акционерите, и от Изпълнителния директор.

Деятелността на БФБ-София АД е организирана в три основни дирекции: "Търговска система и надзор", "Външни отношения и комуникации" и "Административно-финансова".

Съставът на Съвета на директорите на БФБ-София е следният:

Бистра ИЛКОВА – председател
Виктор ПАПАЗОВ – заместник-председател
Георги ДРАЙЧЕВ – изпълнителен директор
Владимир ВЛАДИМИРОВ – член на СД
Тодор БРЕШКОВ – член на СД
Филип ПАШОВ – член на СД
Людмила ЕЛКОВА – член на СД
Пламен ГЕОРГИЕВ – член на СД
Атанас БАНГАЧЕВ – член на СД

4.ЧЛЕНСТВО

Членове на Българска фондова борса-София могат да бъдат чуждестранни или местни юридически лица - банки и инвестиционни посредници, допуснати да сключват сделки с ценни книжа на Борсата. Те трябва да бъдат инвестиционни посредници, получили разрешение при условията и по реда на ЗППЦК; да бъдат членове на Централен депозитар АД или да са сключили договор с член на ЦД; да притежават минимум 1000 бр. акции от капитала на Борсата и да имат действащ трудов или граждански договор с най-малко един борсов посредник.

Към момента членовете на БФБ-София наброяват 90, а лицензираните брокери са 130.

5.ВИДОВЕ ПАЗАРИ

Официален пазар

- “Пазар на акции”, който според критериите на Правилника на БФБ-София за качество на емитентите и техните емисии, се разделя както следва:

Сегмент “А”;

Сегмент “В”;

Сегмент “С”

- “Облигационен пазар”:

Сегмент “Държавни ценни книжа”;

Сегмент “Общински облигации”;

Сегмент “Корпоративни облигации”;

Неофициален пазар на ценни книжа

Неофициалният пазар се разделя на следните пазарни сегменти, в зависимост от вида ценни книжа:

- неофициален пазар на акции;
- неофициален пазар на облигации;
- неофициален пазар на други безналични ценни книжа по смисъла на ЗППЦК.

Борсата организира още “първичен пазар”, за извършване на първично публично предлагане на ценни книжа и “приватизационен пазар”, за извършване на публично предлагане на акции, собственост на държавата и общините.

6.РЕГИСТРАЦИЯ НА ЦЕННИ КНИЖА ЗА ТЪРГОВИЯ

Изисквания за Официален пазар

Сегмент “А”

Кандидатстват емисии от акции, които са се търгували най-малко 6 (шест) месеца на сегмент "В" или най-малко 1 (една) година на сегмент "С", или неофициален пазар, или нетната стойност на емисията да е минимум 20 милиона лева, и които отговарят на следните допълнителни изисквания:

- емитентът на акции да има най-малко 3 (три) завършени финансови години;
- най-малко 400 (четиристотин) акционери да притежават акции от тази емисия;
- най-малко 25 (двадесет и пет) на сто емисията да е притежание на миноритарни акционери;
- пазарната капитализация на емисията (броят на издадените акции от емисията, умножен по тяхната пазарна цена) да не е по-малка от 20 (двадесет) милиона лева - прилага се само в случай, че емисията се е търгувала на някои от борсовите пазари или Неофициален пазар, съгласно горните изисквания, непосредствено преди регистрацията, както и като условие за поддържане на регистрацията;
- средномесечният оборот от сделките с тази емисия да е най-малко 1 000 (хиляда) акции - прилага се само в случай, че емисията се е търгувала на някои от борсовите пазари или Неофициален пазар, съгласно горните изисквания, непосредствено преди регистрацията, както и като условие за поддържане на регистрацията.

Сегмент "В"

Кандидатстват емисии от акции, които са се търгували най-малко 1 (една) година на сегмент "С" или Неофициален пазар, или нетната стойност на емисията (броя акции от емисията умножен по нетната стойност на една акция) да е минимум 10 (десет) милиона лева, и които отговарят на следните допълнителни изисквания:

- емитентът на акции да има най-малко 2 (две) завършени финансови години;
- най-малко 100 (сто) акционери да притежават акции от тази емисия;
- най-малко 10 (десет) на сто от емисията да е притежание на миноритарни акционери;
- пазарната капитализация на емисията (броят на издадените акции от емисията, умножен по тяхната пазарна цена) да не е по-малка от 10 (десет) милиона лева - прилага се само в случай, че емисията се е търгувала на някои от борсовите пазари или Неофициален пазар, съгласно горните изисквания, непосредствено преди регистрацията, както и като условие за поддържане на регистрацията;
- средномесечният оборот от сделките с тази емисия да е най-малко 1 000 (хиляда) броя акции - прилага се само в случай, че емисията се е търгувала на някои от борсовите пазари или Неофициален пазар, съгласно горните изисквания, непосредствено преди регистрацията, както и като условие за поддържане на регистрацията.

Сегмент "С"

Могат да кандидатстват емисии от акции, които отговарят на следните изисквания:

- емитентът на акции да има най-малко 1 (една) завършена финансова година;
- нетната стойност на емисията (броя акции от емисията умножен по нетната стойност на една акция) да не е по-малка от 500 000 (петстотин хиляди) лева;
- емисията да бъде в размер от не по-малко от 50 000 (петдесет хиляди) акции
- най-малко 100 (сто) акционери да притежават акции от тази емисия;
- най-малко 5 (пет) на сто от емисията да е притежание на миноритарни акционери.

Минимални изисквания за регистрация на емисия за търговия на Официален пазар			
Изисквания	Сегмент А	Сегмент В	Сегмент С
Завършени финансови години	3	2	1
Капитализация	BGL 20 000 000	BGL 10 000 000	BGL 500 000
% от капитала собственост на миноритарни акционери	25%	10%	5%
Минимално изискване за бр. Акционери	400	100	100
Минимално количество акции търгувани на месец *	1000	1000	n/a
* Прилага се в случаите, когато дадената емисия се е търгувала на друг пазарен сегмент			

Изисквания за Неофициален пазар

За извършване на сделки с ценни книжа на Неофициален пазар могат да бъдат регистрирани емисии, които отговарят на следните условия:

- да са в безналична форма или да са обездвижени по съответния ред и да са регистрирани по сметка в ЦД, или друга депозитарна институция, допусната от закона;
- за прехвърлянето им да не са предвидени ограничения или условия;
- да не са блокирани в ЦД или друга депозитарна институция, допусната от закона;
- да не е открито производство по несъстоятелност или ликвидация за емитента на ценни книжа;
- емитентът на ценни книжа да не е в процедура по преобразуване.
- да отговарят на изискванията на ЗППЦК относно публичното предлагане на ценни книжа и търговията с тях на Неофициален пазар;

7.РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Публичните дружества и емитентите с публични емисии от ценни книжа в България са задължени да разкриват информация чрез:

- директни публикации в пресата;
- уведомяване на Комисията за финансов надзор;
- уведомяване на БФБ-София;

- уведомяване на Централен депозитар.

Съответно Комисията, БФБ-София и Централен депозитар публикуват получената информация (която е публична) в своите бюлетини, в Интернет страниците си, както и я представят на трети лица, включително на други разпространители на информация.

Предимството на този вид разкриване на информация е паралелното уведомяване на различните независими институции и пресата, което създава предпоставка за достигане на информацията до широк кръг от инвеститори, както и възможност за получаване на информация от алтернативни източници.

Информация, която емитентите са задължени да разкриват:

Емитентът е длъжен да представя на Комисията за финансов надзор и на Бorsата следната информация:

- годишен отчет в срок до 90 дни от завършването на финансовата година., както и тримесечен отчет в срок от 30 дни от края на всяко тримесечие;
- заверен от регистриран одитор годишен финансов отчет;
- отчет за управлението по чл. 33 от Закона за счетоводството;
- програма за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление, определени от Комисията за финансов надзор;
- данни за членовете на управителните и контролните органи на емитента;
- данни за лицата, които притежават повече от 10 на сто от гласовете в общото събрание на емитента или могат да го контролират;
- друга информация, определена с наредба.
- Емитентите, които изготвят финансови отчети в съответствие с международните счетоводни стандарти, са длъжни да представят тези отчети и на комисията.

Емитентът уведомява Комисията и Бorsата и за:

- промените в устава си;
- промените в управителните и в контролните си органи;
- откриване на производство по несъстоятелност;
- решение за преобразуване на дружеството;
- всички изменения в търговската дейност, които засягат или могат да засегнат пряко, или непряко цената на издадените от него ценни книжа;
- други обстоятелства.

Емитентът публикува съобщение в централен ежедневник за представянето на годишния отчет или тримесечния отчет, както и за мястото, времето и начина за запознаване с него, в седемдневен срок от представянето на отчета в Комисията. Съобщението се публикува и в официалния бюлетин на Комисията и Бorsата.

8.ТЪРГОВИЯ

Търговията на БФБ-София се основава на спазването на принципите за равен достъп до пазарната информация, равни условия за участие и осигуряване на максимална прозрачност по отношение на пазарните цени.

БФБ-София разполага с модерна и напълно автоматизирана система за търговия, проектирана по начин, осигуряващ незабавно оповестяване на цените и гарантиращ равнопоставеността на пазарните субекти. Първата версия на системата е разработена на база системата за търговия на NASDAQ през 1991 и последователно е модифицирана като RTS (Руска Търговска Система), версия 6.

Търговските сесии се провеждат с честота:

- всеки работен ден от 09:30 до 13:00 на Официален и Неофициален Пазар
- всеки работен ден от 13:00 до 14:00 се сключват и регистрират в системата блоковите и другите видове предварително договорени сделки
- Въвеждане на поръчки за покупка и продажба се допуска от 09:00 до 16:00 ч.

Средно-претеглената цена от всичките сделки за търговската сесия за всяка ценна книга формира цената на затваряне за деня, респективно цената на отваряне за следващата сесия. Спрямо тази цена се формират ценовите ограничения за следващата търговска сесия.

Ценови ограничения по видове пазари:

Цена на отваряне	Средно-претеглената цена от сделките, сключени с дадена ценна книга през търговската сесия.
Официален пазар	+/-15% по отношение на цената на отваряне на търговската сесия.
Неофициален пазар	+/-30% по отношение на цената на отваряне на търговската сесия.

При определени обстоятелства, изрично описани в Правилника на **Борсата** (напр. - липса на ликвидност за дадена ценна книга), е възможно въвеждането на поръчки извън ценовите ограничения.

Аукциони, поддържани от системата на БФБ-София

Continuous order driven auction - основен метод за търговия на борсата, който представлява непрекъснат аукцион на база насрещни поръчки, които се сортират и изпълняват по приоритетите - първо по цена и после по време на въвеждане, е основният метод на търговия на борсата и често е наричан нормална търговия на БФБ-София.

Видове поръчки при основния метод на търговия:

- **Пазарни** – поръчки за покупка или продажба на определено количество ценни книжа, които се изпълняват по най-добрата цена на борсовия пазар в момента на въвеждането им.
- **Лимитирани**- поръчки за покупка на определено количество ценни книжа при посочена пределна цена.

Лимитираните поръчки могат да бъдат със следната валидност:

- моментални,
- валидни за деня
- валидни до отмяна.

Паралелно с основният аукцион на Борсата или след него (например: блокови сделки и сделки на регистрационен агент), с регистрираните емисии на Борсата се сключват и специални т.нар. “регистрационни сделки”. Тези сделки не се сключват на база на насрещни поръчки, а директно се регистрират в системата от едната от страните по тях. Другата страна, единствено потвърждава сделките. Възможностите за сключване на такива сделки са строго регламентирани в Правилника на БФБ-София.

Открит аукцион със забава в сключването на сделките

Този аукцион се използва за IPO и всякакво първично публично предлагане, както и за търгови предложения, аукциони за права и др.

Принципа на сключване на сделки с този аукцион е същият както при **continuous order driven auction**, с единствената разлика, че той не е непрекъснат. При този аукцион, за определен период от време, е възможно единствено въвеждане на поръчки, които се сортират по описаните по-горе приоритети, но сделки не се сключват. След изтичане на този период от време се забранява въвеждането или изтриването на поръчки и стартира изпълнение на всички насрещно изпълними поръчки, като се започва винаги от тези с най-висок приоритет.

Закрити аукциони

БФБ-София поддържа три типа закрити аукциони: **Смесен аукцион, Европейски аукцион и Американски аукцион.**

И трите аукциона се извършват на база лимитирани (с пределна цена и количество) поръчки и пазарни (съдържащи само пределна парична стойност за покупка на пазарна цена) поръчки за покупка, които се състезават за сключване на сделки с предварително зададено количество на поръчка за продава по минимална цена. И трите аукциона са закрити, т.е. всеки участник може да види само собствените си поръчки и параметрите на предлагането, но не може да види поръчките на останалите участници.

БФБ-София използва **Смесения аукцион** за организиране на аукционите на Приватизационен пазар, както и в някои случаи на първично публично предлагане. Приватизацията на акции до голяма степен се доближава до първичното публично

предлагане, тъй като и в двата случая определен брой акции се предлагат за пръв път на инвеститорите.

Разликите между трите закрити аукциона са в начина на определяне на цената след приключването на всеки от тях. При **Европейския аукцион**, всички лимитирани поръчки се изпълняват по тяхната цена, а пазарните по най-ниската цена на изпълнима лимитирана поръчка (т.е. по цената на последната лимитирана поръчка, която подлежи на изпълнение). **Американският аукцион** е познат и под наименованието “аукцион по единна цена”. При него всички сделки стават по среднопретеглената цена на изпълнимите лимитирани поръчки. **Смесеният аукцион** е хибрид между другите два, т.е. лимитираните поръчки се изпълняват по тяхната цена, а пазарните по среднопретеглената цена на изпълнимите лимитирани поръчки.

Организация на търговията в БФБ-София	
Дни за търговия	Понеделник-Петък
Часове за търговия	9.30-14.00
Часове извън търговската сесия за въвеждане и изтриване на поръчки	9.00-9.30:14.00-16.00
Система за търговия	Електронна система за търговия /RTS/,отдалечен достъп
Метод на търговия	Непрекъснат аукцион
Приоритети	Поръчките се подреждат по цена и време
Маркет мейкър	Не
Финансови инструменти	Общински,ипотечни и корпоративни облигации, акции, компенсаторни инструменти, права
Форма на финансовите инструменти	Безналични
Валута на търговия	Валутата, в която е деноминирана ценната книга (BGN, USD, EUR)
Валута на сетълмент	BGN
Он-лайн информация	Най-добри оферти купува/продава, последна цена, последно изтъргуван обем,общ обем, корпоративни новини, индекси
Блокови сделки	
Часове за търговия	13.00-14.00 часа
Минимални изисквания към обема на всяка една блокова сделка	5 % от капитала на дружеството
Ценови ограничения	Няма
Отразяване на блоковите сделки в индекса	Не се вземат предвид

9. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА 2004 г.

С изтичането на месец декември, приключи една доста успешна година за БФБ–София и за българския капиталов пазар като цяло. Този факт се потвърждава от постигнатите резултати. Както се вижда от представените данни за търговията по пазарни сегменти, спрямо 2003г., през 2004г. се удвои обемът на изтъргуваните ценни книжа и реализираните обороти. Оборотът се увеличи със 101%, а броят на сделките нарасна с 97%.

Ключовите сегменти на пазара – официалният и неофициалният пазар на акции, особено сегмент “А” и сегмент “С”, също отбелязаха значително повишение при всички пазарни показатели.

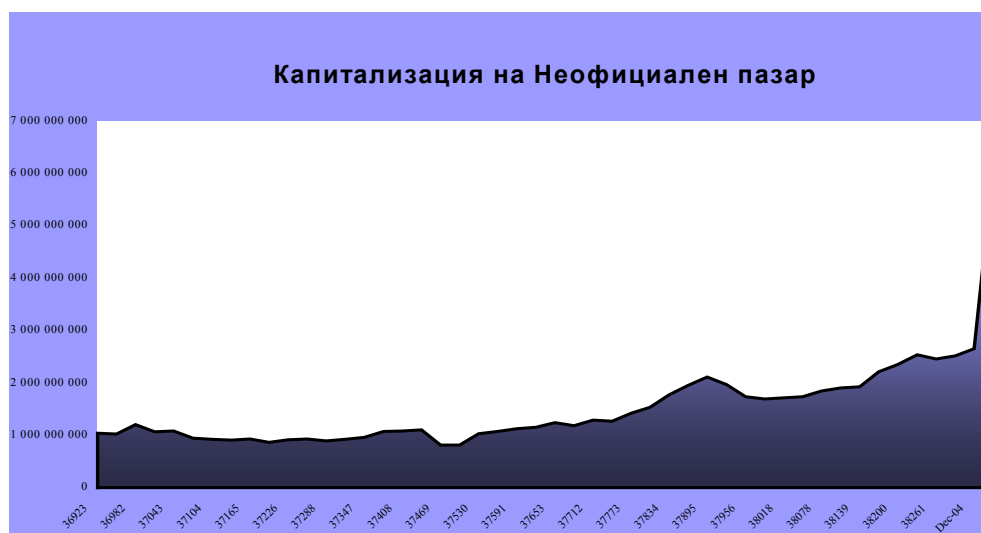
Сравнение на данните за търговията по пазарни сегменти на БФБ-София АД през 2003 и 2004 г.

Пазар	Обем (лотове)			Оборот (лв.)			Брой (сделк)		
	2004	2003	Промяна	2004	2003	Промяна	2004	2003	Промяна
Блокови и други договорени сделки	558 368 705	304 953 997	83%	435 421 351	151 169 771	188%	273	307	-11%
Търгово предлагане	1 046 150	702 595	49%	4 187 706	11 248 017	-63%	17	17	0%
Обратно изкупуване	17 990	133 066	-86%	74 659	1 612 750	-95%	1	8	-88%
Приватизационни сделки в лева	2 355 613	352 712	568%	14 682 784	16 490 690	-11%	676	155	336%
Приватизационни сделки в КИ	980 869	4 380 471	-78%	14 978 798	284 063 012	-95%	371	2 108	-82%
Официален пазар, сегмент А	920 515	62 733	1367%	6 550 438	531 523	1132%	52	237	-78%
Официален пазар, сегмент В	12 714 043	5 472 260	132%	40 808 478	15 526 423	163%	3 811	3 681	4%
Официален пазар, сегмент С	133 096 484	9 446 666	1309%	428 572 249	44 825 512	856%	32 028	14 065	128%
Официален пазар, корп. облигации	39 160	39 066	0%	42 329 495	41 534 670	2%	355	263	35%
Официален пазар, общински облигации	78	0		77 942	0		3	0	
Официален пазар на ДЦК	0	0		0	0		0	0	
Неофициален пазар на акции	29 725 989	24 394 715	22%	184 815 870	120 022 574	54%	32 862	22 492	46%
Неофициален пазар на облигации	46 173	14 155	226%	83 320 756	25 970 050	221%	365	185	97%
Неофициален пазар на КИ	637 834 428	337 447 049	89%	233 221 148	78 103 747	199%	49 862	19 702	153%
Неофициален пазар на други	19 658 946	809 125	2330%	2 584 352	410 240	530%	197	104	89%

ЦК									
Сделки по чл. 54, ал. 5	0	145 000	-100%	0	269 909	-100%	0	13	-100%
Първичен пазар на акции	339 539	0		1 861 077	0		221	0	
Първичен пазар на облигации	0	1 320	-100%	0	1 320 000	-100%	0	8	-100%
Първичен пазар на други ЦК	300 150	0		98 563	0		66	0	
Първичен пазар на ДЦК	0	0		0	0		0	0	
Големи обеми от акции	2	0		314 690	0		2	0	
Централизиран публичен търг	11 446 246	0		58 717 997	0		3 396	0	
Неприсъствен публичен търг	247	0		43 638 867	0		247	0	
Общо:	1 408 891 327	688 354 930	105%	1 596 257 221	793 098 888	101%	124 805	63 345	97%

Вследствие на ръста на цените, на повечето от ключовите и най-активно търгувани емисии на Бурсата, пазарната капитализация нарасна с 48% спрямо края на 2003г., като достигна 4,03 млрд. лв.

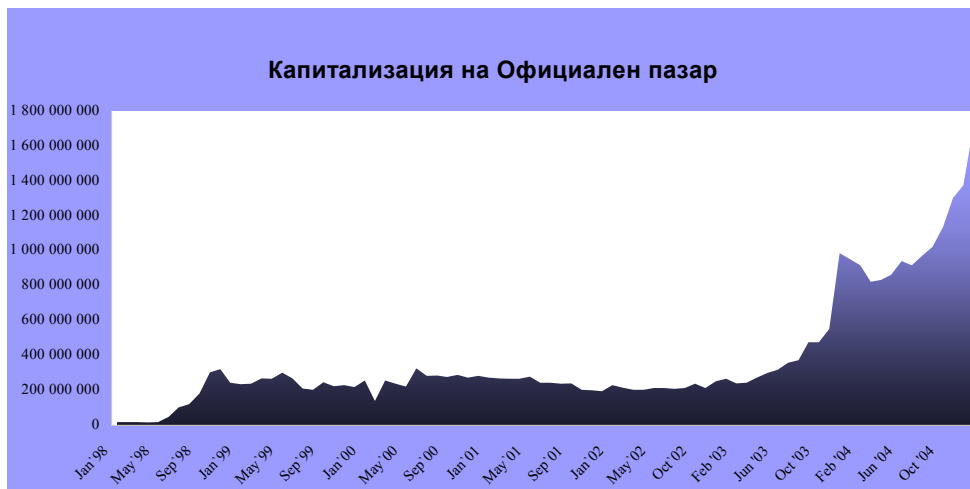
Капитализация на Неофициален пазар към 31.12.04 г.

Сравнение на пазарната капитализация 2003-2004 г.

Пазарна капитализация (лв.)	29.12.2004	23.12.2003	Промяна
Официален Пазар Акции сегмент "А"	53 424 836	28 000 924	91%
Официален Пазар Акции сегмент "В"	423 328 539	283 474 143	49%
Официален Пазар Акции сегмент "С"	898 123 568	674 509 506	33%
Неофициален Пазар на акции	2 658 327 856	1 736 023 634	53%
Общо:	4 033 204 800	2 722 008 207	48%

Капитализация на Официален пазар към 31.12.04 г.

Сравнение на търговията за 2004г. по отрасли

Отрасъл	Бр.сделки	Обем	Оборот
Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	5 097	114 359 666	427 983 852,05
Преработваща промишленост	21 501	25 304 043	130 861 089,88
Финансово посредничество	30 102	21 739 606	70 299 360,74
Хотели и ресторанти	4 686	11 164 615	19 590 270,48
Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнесуслуги	6 364	2 953 823	4 618 531,89
Строителство	285	69 835	3 716 611,82
Транспорт, складиране и съобщения	232	445 335	2 492 109,72
Добивна промишленост	333	60 701	782 010,77
Селско, ловно и горско стопанство	81	276 225	251 168,80
Рибно стопанство	1	22 657	76 127,52
Други дейности, обслужващи обществото и личността	71	60 525	75 902,74

10. ПРИВАТИЗАЦИЯ ПРЕЗ БОРСАТА

През 2004 г., вследствие на промените в нормативната уредба от 2003г., се даде възможност БФБ-София АД да организира и провежда централизирани и неприсъствени публични търгове. Провеждането на тези търгове е по подобие на аукционите на приватизационния пазар за публично предлагане на акции, собственост на държавата, т.е. чрез смесен закрит аукцион. Разлика между двата търга е, че при неприсъствения се предлагат дялове от дружества с ограничена отговорност, а не акции, както е при централизирания.

За 2004 г. БФБ-София АД организира 8 централизирани и 7 неприсъствени търга. На централизирания търг се продадоха 11 446 246 акции, собственост на държавата, на обща стойност 58 717 997 лв., както в левове, така и в компенсаторни инструменти. На неприсъствените търгове се раздържавиха държавните участия в 247 търговски дружества на стойност 43 638 867 лв.

Паралелно с това продължи и процесът на приватизация чрез публично предлагане. За годината на този пазар бяха регистрирани акциите на 50 публични дружества. Обемът на сделките срещу лева отбеляза ръст от 568 % спрямо предходната година и достигна 2 355 613 акции. Броят акции, раздържавени срещу компенсаторни инструменти отбеляза спад от 78 % спрямо 2003 г., въпреки че това се дължи най-вече на приватизацията през Борсата на близо 12 % от Булгартабак Холдинг АД през предходната година.

Пазар	Обем (лотове)			Оборот (лв.)			Брой Сделки		
	2004	2003	Промяна	2004	2003	Промяна	2004	2003	Промяна
Приватизационни сделки в лева	2 355 613	352 712	568%	14 682 784	16 490 690	-11%	676	155	336%
Приватизационни сделки в КИ	980 869	4 380 471	-78%	14 978 798	284 063 012	-95%	371	2 108	-82%

Пазар	Обем (лотове)			Оборот (лв.)			Брой Сделки		
	2004	2003	Промяна	2004	2003	Промяна	2004	2003	Промяна
Централизиран публичен търг	11 446 246	0		58 717 997	0		3 396	0	
Неприсъствен публичен търг	247	0		43 638 867	0		247	0	

11. ИНДЕКСЪТ СОФИКС

Изчислението на СОФИКС стартира на 20 октомври 2000г. Базисната му стойност е 100. Индексът на БФБ–София представлява съотношение на сумата от пазарната капитализация на дружествата, включени в него към текущия ден и сумата от пазарната капитализация на същите дружества към предходния ден.

Пазарната капитализация се определя като произведение от броя емитирани акции и средно-претеглената им цена за деня.

Предвидено е в индекса да се включат най-ликвидните акции от емисиите, търгувани на регулираните пазари, отговарящи на следните условия:

- Емисиите да са търгувани не по-малко от три месеца на регулираните пазари;
- Пазарната капитализация на всяко от дружествата да не е по-малка от 2 милиона лева;
- Броят на акционерите на всяко едно от дружествата да не е по-малък от 500 души;
- Акциите на дружествата да са търгувани най-малко на 20 на сто от борсовите сесии през последните три месеца;

Дружествата, на базата, на които се изчислява индексът, могат да варират от 5 до 50 броя.

Дружества, включени в SOFIX, 31.12.2004 г.

- Слънчев бряг АД
- Албена АД
- Благоевград–БТ АД
- Булгартабак Холдинг АД
- Златни пясъци АД
- Лукойл Нефтохим Бургас АД
- Петрол АД
- Софарма АД
- Биовет АД
- Неохим АД
- ТБ Централна кооперативна банка АД
- Оргахим АД
- ДЗИ АД

Методология за изчисляване на SOFIX

1. Индексът за деня, се изчислява, като базисната стойност се умножи по отношението на сумата от пазарната капитализация на емисиите на дружествата, включени SOFIX към текущия момент, и сумата от пазарната капитализация в базисния период..
2. Пазарната капитализация на всяка една от емисиите на дружествата е произведението от броя емитирани акции и последната среднопретеглена цена.
3. Определянето на среднопретеглената цена се извършва след края на търговската сесия, като отношение на реализирания оборот към броя изтъргувани акции на всяка една от емисиите на дружествата, включени в индекса. При формиране на среднопретеглената цена не се включват оборота и ценните книжа от блокови сделки и сделки на "Приватизационен пазар".

Формула за изчисляване на SOFIX

$$SOFIX_t = SOFIX_{t-1} \times \left[\frac{\sum_{i=1}^n N_{i,t} \times P_{i,t} \times D_t}{\sum_{i=1}^n M_{i,t-1} \times P_{i,t-1}} \right] \times K$$

където:

SOFIX е индекс на регулираните пазари на БФБ–София АД;

$N_{i,t}$ е броят акции в емисията на съответното дружество в деня t ;

$P_{i,t}$ е среднопретеглената цена за i -тата ценна книга за деня t

$P_{i,t-1}$ е среднопретеглената цена за i -тата ценна книга за деня $t-1$

n е броят емисии, включени в индекса;

i е показателят за конкретната ценна книга;

t е денят, за който се изчислява индексът;

$D_{i,t}$ е делителят за текущата търговска сесия за i -тата ценна книга;

K е коригиращият фактор ($K=1$, освен при промяна в базата на индекса)

При настъпване на корпоративно събитие, налагащо промяна на делителя, неговата стойност за следващата търговска сесия се изчислява по следния начин:

$$D_{i,t+1} = \frac{N_{i,t} \times P_{i,t}}{N_{i,t}^a \times P_{i,t}^a}$$

където:

$D_{i,t+1}$ е делителят за следващата търговска сесия за i -тата ценна книга;

$P_{i,t}^a$ е коригираната среднопретеглена цена за i -тата ценна книга след края на сесията в деня t вследствие на настъпване на корпоративно събитие на деня $t+1$

$N_{i,t}^a$ е коригирания брой акции на i -тата ценна книга след края на сесията в деня t вследствие на настъпване на корпоративно събитие на деня $t+1$

Промяна в базата на SOFIX (емисиите, включени в изчисляването му) се извършва с Решение на Съвета на директорите по Раздел V и се обявява в официалния бюлетин на борсата поне две седмици преди извършването ѝ. В този случай коригиращият фактор за следващия ден (денят $t+1$) се изчислява по следния начин:

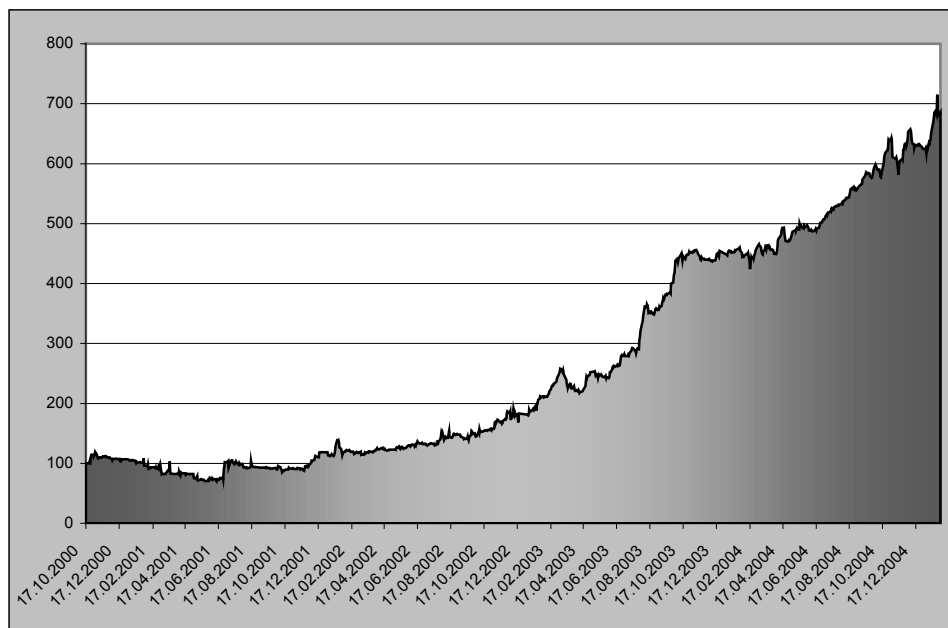
$$K_{t+1} = \frac{SOFIX_{oldbase}}{SOFIX_{newbase}}$$

Където:

$SOFIX_{old\ base}$ е стойността на индекса след приключване на сесията.

$SOFIX_{new\ base}$ е стойността на индекса след приключване на сесията, изчислен при новата база.

Движение на индекса *SOFIX* за периода 01-01-2000 – 31.01.2005 година

<i>SOFIX</i>	29.12.2004	23.12.2003	Промяна
	625,31	454,34	38%

12.ИНДЕКСЪТ BG40

BG40 се състои от емисиите акции на 40-те дружества с най-голям брой сделки за последните 6 месеца. Изчислението на BG40 стартира от 01.02.2005г.

Емисиите, включени в изчисляването на BG40, трябва да отговарят на следните условия:

- Да са изцяло набрани и да се търгуват вторично;
- Да са регистрирани на Официален или на Неофициален пазар не по-късно от 3 месеца преди включването им в индекса. В случаите, когато емисията преминава от Неофициален на Официален пазар, за начална дата се приема датата на допускане до търговия на Неофициален пазар.

Дружества, включени в BG40, към 01.02.2005г.:

- Индустриален Холдинг България АД-София (IHLBL)
- Доверие Обединен Холдинг АД-София (DOVUHL)
- Синергон Холдинг АД-София (PETHL)
- Албена Инвест Холдинг АД-к.к. Албена (ALBHL)
- Българска Холдингова Компания АД-София (BHC)
- Петрол АД-София (PET)
- Кремиковци АД-София (KREM)
- Лукойл Нефтохим Бургас АД-Бургас (NEFT)
- Софарма АД-София (SFARM)
- Биовет АД-Пещера (BIOV)
- Северкооп Гъмза Холдинг АД-София (GAMZA)
- Стара планина Холд АД-София (CENHL)
- Благоевград-БТ АД-Благоевград (BLABT)
- Химко АД-Враца (HIMKO)
- Булгартабак-холдинг АД-София (BTH)
- Златни пясъци АД-Варна (ZLP)
- ИД Златен лев АД-София (LEV)
- Неохим АД-Димитровград (NEON)
- ТБ Централна кооперативна банка АД-София (CCB)
- Албена АД-к.к. Албена (ALB)
- ТК-ХОЛД АД-София (TCH)
- Холдинг Света София АД-София (HSOF)
- Св Св. Константин и Елена Холдинг АД-Варна (SKELN)
- Спарки Елтос АД-Ловеч (ELTOS)
- Слънчев бряг АД-к.к.Слънчев бряг (SLB)
- Катекс АД-Казанлък (KTEX)
- Акционер Фаворит Холдинг АД-София (AFH)
- Проучване и добив на нефт и газ ЕАД-Плевен (GAZ)
- ЕМ ДЖИ Елит Холдинг АД-София (MGEHL)
- Оргахим АД-Русе (ORGH)
- София-БТ АД-София (SOFBT)
- Черноморски Холдинг-Бургас (NEFTHL)
- Инвестор.БГ АД (IBG)
- Ривiera АД-Варна (RIVR)
- М+С хидравлик АД-Казанлък (MCH)
- ТБ ДЗИ банк АД-София (RXB)
- ИД Адванс инвест АД-София (ADVANC)
- Алкомет АД-Шумен (ALUM)
- ДЗИ АД-София (DZI)
- Фазерлес АД-Силистра (FZLES)

Методология за изчисляване на BG40

BG40 се изчислява, като базисната стойност се умножи по отношението на сумата на коригираните с делителя за всяко едно дружество среднопретеглени цени на акциите, включени в него към текущия момент, и сумата на среднопретеглените цени на акциите на дружествата към базисния момент, и се умножи по коригиращия фактор на базата на индекса.

Определянето на среднопретеглената цена се извършва след всяка сключена сделка по време на търговската сесия като отношение на реализирания оборот към броя

изтъргувани акции на всяка една от емисиите на дружествата, включени в BG40. Ако на дадена търговска сесия не се е сключила сделка с дадено дружество, за целите на индекса се взема последната среднопретеглена цена. При формиране на среднопретеглената цена не се включват блоковите сделки и сделките на Приватизационен пазар.

Формула за изчисляване на BG40

$$BG\ 40_t = BG\ 40_{t-1} \times \left[\frac{\sum_{i=1}^{40} P_{i,t} \times D_{i,t}}{\sum_{i=1}^{40} P_{i,t-1}} \right] \times K$$

Където:

BG-40 е индекс на регулираните пазари на БФБ-София АД

$P_{i,t}$ е среднопретеглената цена за i -тата ценна книга за деня t

$P_{i,t-1}$ е среднопретеглената цена за i -тата ценна книга за деня $t-1$

D_i е делителят за текущата търговска сесия за i -тата ценна книга;

i е показателят за конкретната ценна книга;

t е денят, за който се изчислява индексът.

K е коригиращият фактор ($K=1$, освен при промяна в базата на индекса)

При настъпване на корпоративно събитие, налагащо промяна на делителя, неговата стойност за следващата търговска сесия се изчислява по следния начин:

$$D_{i,t+1} = \frac{P_{i,t}}{P_{i,t}^a}$$

където:

$D_{i,t+1}$ е делителят за следващата търговска сесия за i -тата ценна книга;

$P_{i,t}^a$ е коригираната среднопретеглена цена за i -тата ценна книга след края на сесията в деня t вследствие на настъпване на корпоративно събитие на деня $t+1$

$P_{i,t}$ е среднопретеглена цена за i -тата ценна книга за деня t

Считано от деня, следващ деня на настъпване на корпоративното събитие, на делителя отново се присвоява стойност 1 (едно).

Промяна в базата на BG-40 (емисиите, включени в изчисляването му) се извършва с Решение на Съвета на директорите по Раздел V и се обявява в официалния бюлетин на борсата поне две седмици преди извършването ѝ. В този случай коригиращият фактор за следващия ден (денят $t+1$) се изчислява по следния начин:

$$K_{t+1} = \frac{BG\ 40_{oldbase}}{BG\ 40_{newbase}}$$

Където:

$BG-40_{old\ base}$ е стойността на индекса след приключване на сесията.

$BG-40_{new\ base}$ е стойността на индекса след приключване на сесията, изчислен при новата база.

След извършване на корекцията в базата на индекса, на К се присвоява стойност 1 (едно).

13. COBOS

Системата COBOS стартира през март 2003 г. и представлява интернет базирано приложение за оторизиран и защитен достъп в реално време до Системата за търговия на Бorsата с цел въвеждане на поръчки за сключване на сделки от клиенти на борсови членове след тяхното потвърждение от борсови посредници.

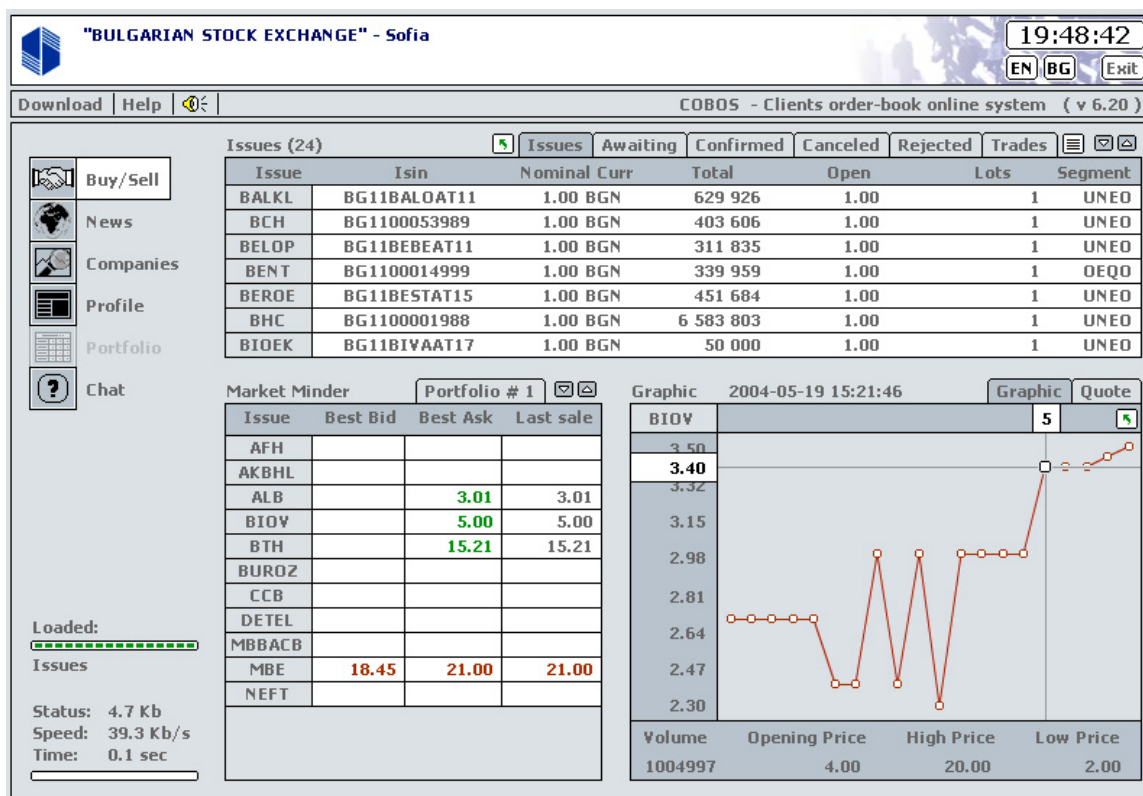
Съгласно бизнес-логиката на COBOS, потребители на системата са три вида лица – крайният клиент, брокерът на съответния инвестиционен посредник и администраторът на системата от страна на инвестиционния посредник.

Абонати на COBOS могат да бъдат само членове на Бorsата и участници на Неофициален пазар, които извършват сделки в Системата за търговия чрез неприсъствен (дистанционен) достъп.

Всеки клиент получава електронен потребителски сертификат за работа в COBOS с клиентски права (клиентски сертификат), като същевременно сключва стандартния рамков договор за извършване на сделки с ценни книжа със съответния борсов член. Брокерът получава електронен брокерски сертификат, който го идентифицира пред системата за търговия на Бorsата и му позволява да “препраща” към нея получените от клиента поръчки за покупка или продажба на ценни книжа. Администраторът на системата, на практика, е фигурата, която задава правата на достъп на клиента и на брокера, като същевременно е отговорен и за генерирането и поддържането на техните сертификати.

Към края на 2004 г. посредством COBOS се въвеждат 40.58% от поръчките в системата за търговия на Бorsата. Крайните инвеститори, въвеждащи поръчките си посредством COBOS са 557, действащи като клиенти на 27 членове-абонати от общо 85 членове на бorsата.

Основен екран на клиентския терминал

14.КЛИРИНГ И СЕТЪЛМЕНТ

Всяка сделка, сключена на Бorsата, се счита за приключена след извършване на прехвърлянето на ценни книжа и насрещното плащане от страните по сделката. Тези действия се удостоверяват с акт за регистрация на сделката, издаван от Централен депозитар.

Денят на сключване на сделките се отбелязва с "Т", а по-следващите дни съответно "Т+1", "Т+2". Сетълмента на всички сделки на регулиран пазар се извършва в денят "Т+2".

Начинът на приключване на сделки, сключени на Бorsата, се определя като "доставка на ценни книжа срещу плащане". Прехвърлянето на ценни книжа и насрещното плащане се извършват едновременно и взаимосвързано.

Плащанията по приключване на сделки, сключени на Бorsата, както и плащанията по задължения на членовете към Бorsата във връзка със сключени сделки с ценни книжа се извършват само по безкасов начин.

Прехвърлянията на ценни книжа и организацията на плащанията по приключване на сделки с ценни книжа се осъществяват от Централен Депозитар АД.

Клиринг и сетълмент	
Централен депозитар	Да
Период за сетълмент	T+2

Начин за приключване на сделки	"доставка срещу плащане"
Прехвърляне на ценни книжа и насрещно плащане	едновременно и взаимосвързано
Вид на плащане	Безкасово
Унифициране на документи	Да

15. НАДЗОР

С цел предотвратяване на пазарни манипулации и използването на вътрешна информация в реално време, след приключване на всяка борсова сесия се извършва проверка на:

1. Верността на въведените поръчки извън ценовите ограничения;
2. Сключване на сделки в близост до или извън ценовите ограничения;
3. Пренебрегване на клиентски интерес;
4. Сделки или поръчки със съмнение за нарушение на забраните за използване на вътрешна информация.

Мерки против пазарната манипулация

Участниците в търговията нямат право:

- да въвеждат поръчки на Бorsата, с цел да създават невярно или подвеждащо впечатление за активно търсене или предлагане на ценни книжа; които повишават или намаляват цената на ценни книжа с цел да променят оценката на конкретен портфейл от ценни книжа, за да бъдат избегнати или намалени данъците или постигане предварително договорено ниво на цените с едно или повече други лица.
- да осъществяват сделки на Бorsата, при които не е налице смяна на собствеността; които водят до повишаване или намаляване на цената на тези ценни книжа, с цел подвеждане на други лица да закупят или продадат същите ценни книжа.
- да придобиват или прехвърлят ценни книжа, за които притежават вътрешна информация;
- да предават притежаваната от тях вътрешна информация на други лица.

Участниците в търговията нямат право да въвеждат поръчки на Бorsата:

- когато разполагат с информация, която не е публична за предстояща пакетна сделка с тези ценни книжа;
- за сделки с опции на съответни ценни книжа, когато разполагат с информация, която не е публична за предстояща пакетна сделка с тези ценни книжа.

16.ИНФОРМАЦИОННИ УСЛУГИ

БФБ-София АД предоставя широк спектър от информационни услуги, вариращи от абонамент за официалните ежедневни и месечни издания на борсата до предоставяне на информация в реално време чрез пълен достъп до базата данни на Борсата. Борсата е подписала дългосрочни договори за предоставяне на информация със световни информационни агенции като “Томсън Файненшъл”, “Ройтерс”, “Блумберг”, “Дойче Телекурс”, “Интернет Секюритиз” и други.

Нарасналият интерес към борсовата търговия от страна на различни потребители на икономическа информация в България през 2004 година наложи разработването на нови услуги за българския пазар, които да бъдат съобразени, както с условията на общата макроикономическа ситуация в страната, така и със световната практика в сферата на информационните услуги. В допълнение към създадената практика за сътрудничество със специализирани финансови издания (главно вестници като “Капитал” и “Дневник”, в-к “Пари”, в-к “Банкер” и в-к “Кеш”), които по силата на сключени рамкови договори с “БФБ-София” АД получават и разпространяват обобщени данни за борсовата търговия в статичен вид, Съветът на директорите на Борсата прие стандартизирани информационни пакети, които да задоволят потребностите на всички потенциални инвеститори, които все по-често търсят информация “он-лайн” в Интернет пространството. Вече се водят преговори за предоставяне на информация в реално време и/или в края на деня не само с нови чуждестранни “дейта-вендори”, но и с български електронни медии и инвестиционни посредници, които все по-добре разбират, колко е важно да могат да предложат актуална информация на своите клиенти.

Съобразявайки се с нуждите на широката публика, БФБ-София АД разпространява и безплатна борсова информация чрез Интернет-страницата си. Уеб-сайтът е разработен така, че, освен общата информация за структурата и дейността на Борсата, да предоставя и информация за резултатите от търговската сесия с 15-минутно закъснение (с прилежащ архив), обобщени данни за реализирания оборот и пазарна капитализация, текущи новини. Осигурена е възможност за самостоятелно изготвяне на статистически справки, за търсене на данни и новини по периоди, и др. Обновяването на официалния сайт на Борсата е постоянен процес, като усилията са насочени главно към оптимизиране на предоставяната информация по начин, който да не затруднява достъпа до нея. Търсят се нови решения за по-добра интерактивност на менютата и лесна навигация, достъпна за всички потенциални инвеститори. Съвсем скоро потребителите на Интернет-страницата на Борсата ще имат възможност да открият обобщена информация за интересуващата ги компания, както и информация за всички емисии, издадени от нея. Предоставянето на обобщена безплатна информация чрез страницата на Борсата задоволява нуждите на широката публика, като позволява да се запазят платените специфични услуги и ценовите равнища.

17.МЕЖДУНАРОДНИ ВРЪЗКИ

В резултат на динамичното развитие на фондовия пазар през 2004 год., чуждестранният интерес към БФБ-София значително нарасна. Борсата развиваше международните си контакти както на двустранна, така и на многостранна основа. С наближаващото членство на България в ЕС се активизира подкрепата на различни европейски структури за развитието на капиталовия пазар у нас, включително и финансова.

През 2004 год. в рамките на програмата за обмяна на опит на Федерацията на Евро-Азиатските Фондови Борси/FEAS/ заместник-председателят на Съвета на директорите на БФБ-София Виктор Папазов посети фондовата борса на Азербайджан и подписа Меморандум за сътрудничество между двете борси. БФБ-София посрещна на свой ред двама отговорни представители на Арменската фондова борса.

Важно събитие бе посещението на кмета на Лондонското Сити (Lord Mayor of London) г-н Робърт Финч в Борсата. Визитата бе израз на повишеното внимание на британските инвеститори към българския капиталов пазар.

Възползвайки се от членството си в такива влиятелни международни организации като ФЕАС, Федерацията на Европейските Фондови Борси/FESE/ и Световната федерация на фондовите борси/WFE/ представители на БФБ-София участваха в работата на значителен брой конференции, семинари, дискусии. Особено активни са връзките на Борсата на регионална основа – с партньорите ни от Турция, Гърция, Румъния, Македония, Хърватска и Сърбия.

През февруари 2004 год. БФБ-София бе домакин на международна конференция, посветена на въздействието на новите технологии върху развитието на борсовата инфраструктура и възможностите за разширяването на трансграничната фондова търговия. Участваха представители на борсите от Югоизточна Европа, а така също и от Азия.

През 2004 год. два важни проекта бяха реализирани с чуждестранно финансиране. По първия проект, финансиран от “Фърст Инишатив” – поделение на Световната банка и МВФ, получаващо подкрепа и от редица европейски държави – бе изготвено проучване и задълбочен анализ за възможностите за стартиране на деривативен (futures&options) пазар в България. Вторият проект, изцяло финансиран от норвежкото правителство, даде възможност борсовите служители от ИТ сектора да получат допълнителна квалификация в академията на “Оракъл” в Словения. Предстоящо е реализирането на проекти с подкрепата на правителствата на Япония, Холандия и Италия.

18.СПИСЪК НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ

Excel File